

проходить в екстремальних умовах, пов'язана з дією стресових чинників підвищеної інтенсивності та несе у собі безпосередню небезпеку для життя та здоров'я її суб'єкта у процесі виконання службових обов'язків. Розроблена психограма та її практичне впровадження для визначення придатності військовослужбовців Національної гвардії України, які залучаються для охорони та оборони атомних електростанцій, дозволить ефективно та якісно комплектувати кадрами дані підрозділи.

Радухівська Л.Л., доцент кафедри юридичної психології та прокурорської етики Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук

Шестопалов Р.М., старший прокурор відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримання державного обвинувачення в судах управління нагляду у кримінальному провадженні у сфері транспорту прокуратури Дніпропетровської області, кандидат юридичних наук

ПОЗАСЛУЖБОВА ПОВЕДІНКА ПРОКУРОРА: ЕТИЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів має на меті сприяти утвердженню особистих та ділових якостей професійної етики та поведінки працівників прокуратури. Він визначив основні принципи і моральні норми, якими повинні керуватися працівники прокуратури при виконанні своїх службових обов'язків та під час позаслужбових відносин.

Новий Закон України “Про прокуратуру” від 14.10.2014 деталізує вимоги стосовно несумісності прокурорської діяльності та інших діяльностей у ст. 18. Тобто, перебування на посаді прокурора несумісне з обійманням посади в будь-якому органі державної влади, іншому державному органі, органі

місцевого самоврядування та з представницьким мандатом на державних виборних посадах.

Порівнюючи норми двох вищезазначених законів ми бачаємо деталізацію видів діяльностей і сфер, що є несумісним з виконуваними функціями прокуратури під час перебування прокурором на посаді.

Але, Розділ III Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів закріплює наступні вимоги до прокурора у позаслужбовий час:

1) Недопущення поведінки, що може зашкодити репутації (ст. 18 Кодексу).

Працівник прокуратури не має права використовувати своє службове становище в особистих інтересах або в інтересах інших осіб.

У разі явного порушення закону, очевидцем якого став працівник прокуратури, він вживає усіх можливих, передбачених законодавством заходів для припинення протиправних дій та притягнення винних осіб до відповідальності.

Працівнику прокуратури слід уникати особистих зв'язків, фінансових і ділових взаємовідносин, що можуть вплинути на неупередженість і об'єктивність виконання професійних обов'язків, скомпрометувати високе звання працівника прокуратури, не допускати дій, висловлювань і поведінки, які можуть зашкодити його репутації та авторитету прокуратури, викликати негативний громадський резонанс.

Поза службою поводити себе коректно і пристойно. При з'ясуванні будь-яких обставин з представниками правоохоронних і контролюючих органів не використовувати свій службовий статус, у тому числі посвідчення працівника прокуратури з метою ухилення від відповідальності.

2) Обмеження щодо участі працівника прокуратури у політичній діяльності та сумісництва (ст.19 Кодексу).

Працівник прокуратури не може належати до політичних партій, об'єднань та рухів, брати участь у будь-якій політичній

діяльності, передвибірній агітації та залучати до них підпорядкованих працівників, демонструвати свої політичні переконання та вчиняти інші дії, що можуть бути розцінені як його особливе ставлення до певної політичної сили.

Він не має права суміщати виконання своїх службових обов'язків з іншою діяльністю, крім визначеної законодавством.

3) Ставлення до релігії (ст.20 Кодексу).

Працівник прокуратури має право вільно визначати своє ставлення до релігії, брати участь у діяльності релігійних об'єднань, які діють на законних підставах і діяльність яких не спрямована на розпалення расової, політичної, національної та релігійної ворожнечі, не допускаючи їхнє втручання у свої службові справи.

Вимоги до особистої поведінки прокурорів Європейських інструкцій з питань етики та поведінки прокурорів:

a. Прокурори не повинні в приватному житті компрометувати своєю поведінкою діючу чи досягнуту чесність, законність та неупередженість органів прокуратури

b. Прокурори завжди повинні поважати закон.

c. Прокурори повинні поводитись таким чином, щоб збільшувалась всенародна довіра до їхньої професії.

d. Прокурори не повинні використовувати для сприяння своїм особистим інтересам чи інтересам інших осіб будь-які дані, до яких вони мали доступ під час виконання своїх обов'язків.

e. Прокурори не повинні приймати подарунки, нагороди, отримувати якусь користь, стимул чи гостинність від третіх сторін чи виконувати завдання, які можуть скомпрометувати їхню чесність, справедливість та неупередженість.

М. І. Пірен зазначає, що процес зміцнення позитивного іміджу циклічний. Імідж потрібно створювати працею, культурою спілкування, зовнішнім виглядом (у рамках міри). Як зауважив китайський мудрець IV до н.е. Лао Цзи: “Велике бажання бути гарною людиною, робить людину вульгарною”. Багато талановитих людей не мали росту по службі через те, що

не думали про імідж: меланхолічна зовнішність, недостатня охайність, поганий одяг, професійна некомпетентність – усе це руйнує образ дієвості особистості. Повернімося до себе, подумаймо про те, що дасть можливість бути впевненим у власних силах, хто може для Вас бути взірцем, з яким можна порадитися, як можна з “малого зробити велике” для власних і колективних благ. Словом, впливайте, коригуйте, управляйте собою й творіть свій позитивний імідж – це імідж колективу.

Таким чином, прокурору необхідно завжди працювати над створенням власного позитивного іміджу, що підвищить рівень довіри громадян до органів прокуратури.

Сахнік О.В., перший заступник начальника училища – начальник навчального відділу Хмельницького училища підвищення кваліфікації та перепідготовки персоналу ДКВС України, кандидат психологічних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У світлі реформування пенітенціарної системи України проблема удосконалення психологічного супроводження професійної діяльності працівників органів, установ виконання покарань та слідчих ізоляторів набуває особливої актуальності, що пояснюється суттєвим ростом ціни питання щодо ефективного забезпечення їх особистої безпеки та надійності. Служба відомчого пенітенціарного персоналу, як правило, відбувається у конфліктних, складних умовах, при високому нервовому напруженні, психічних перевантаженнях, що може негативно позначатися на професійній діяльності як окремих його представників, так і правоохоронного органу в цілому. В